

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: III/2
Datum vytvoření: 7.1.2013
Autor: Mgr. Karla Bedrlíková
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Světová literatura po roce 1945
Obor vzdělání: Kosmetické služby (69-41-L/01), 4. ročník
Název výukového materiálu: William Styron – Sophiina volba, řešení

Řešení – Sophiina volba

ÚKOL č.1 - termín **holocaust** je česká odvozenina z řeckého *holokauston* (česky *celopal*), což je označení pro náboženskou obětinu, která se celá spálí.

Jad Vašem a řada historiků vztahuje tento pojem pouze k vyvražďování Židů nebo jiných skupin označených jako rasově méněcenné (Romové) za druhé světové války.

Hlavní obětí holocaustu byli Židé. Holocaust byl praktickou aplikací „konečného řešení židovské otázky“ (*Endlösung der Judenfrage*), kterým mělo být úplné vyvražďování židovské populace. Obvykle používaný počet židovských obětí je 6 miliónů, Raul Hilberg ve své knize *The Destruction of European Jews* uvádí číslo 5,2 miliónu. Vyvražďeny byly zhruba dvě třetiny evropských Židů, většinu obětí tvořili Židé z Polska (3 milióny mrtvých). Údaje jsou neustále zpřesňovány a doplňovány, také díky zpřístupnění některých informací získaných až po rozpadu SSSR v r. 1991.

Jedním z Hitlerových plánů bylo vytvoření německého životního prostoru. Tento plán počítal v řádu 20 až 30 let s odsunutím, vyvražďením a zotročením většiny Slovanů. Generalplan Ost byl zahájen v Polsku, kde bylo v rámci operace Tannenberg popraveno přes 20 tisíc příslušníků polské elity. Po ní následovala akce „Intelligence“, při níž bylo zabito přes 40 tisíc polských intelektuálů. Německá okupační moc zavedla v Polsku, resp. v Generálním gouvernementu a na okupovaných polských územích, politiku teroru, přičemž prováděla hromadné veřejné popravy i exekuce rolníků, které měly zstrašovat ostatní obyvatelstvo. Postupně docházelo k vysídlování z oblastí určených k další germanizaci a násilnému zabírání zemědělské půdy, přičemž bylo ze svých domovů vyhnáno několik stovek tisíc Poláků. Odhaduje se, že celkem 1,8-2 miliony polských občanů nežidovského původu zemřelo v důsledku nacistické okupace a války.

ÚKOL č. 2 – základní dějovou osu příběhu tvoří výpověď vyprávěče Stinga (W. Styron) o tom, jak se učil psát. Pásmo autorského vyprávění o sobě je však brzy přerušeno líčením života mladého mileneckého páru.

ÚKOL č. 3 - název románu sice naznačuje jednu klíčovou volbu, ale nad závěrečnou tragickou Sophiinou volbou můžeme jasně cítit, že ta je pouhým důsledkem celého řetězu dalších osudových voleb. První volbou je Sophiin pomýlený závěr neangažovat se v okupované Varšavě. I když Sophii její varšavská přítelkyně přesvědčuje, aby se stala členkou organizovaného odboje, Sophie odmítá. Druhá volba, která má pro hrdinčino celoživotní trauma klíčový význam, je volba, před níž Sophii postaví sadistický německý lékař při jejím příchodu do koncentračního tábora. Nechá ji vybrat si z jejich dvou dětí jedno, které bude dále žít v koncentračním táboře Osvětim. Třetí volba je Sophiino rozhodnutí pokusit se svést Rudolfa Hösse, vrchního velitele osvětimského tábora. Volba vychází z krajního zoufalství matky, která chce zachránit svého potomka. Tento pokus ztroskotává a jen prohlubuje bezmocnost, která se zakotvuje níž a níž do Sophiiny duše. Závěrečná hrdinčina volba vyplývá z jejího konečného poznání, že život pro ni nelze obnovit, tak jako se dalo díky Nathanově péči obnovit její fyzické zdraví. Nakonec i její jediná naděje, začít nový život s Nathanem, se ukáže být klamná a nerealizovatelná.

ÚKOL č. 4 – mnozí čtenáři jsou pohoršeni živočišnou erotikou Nathana a Sophie, někteří těžce snášejí psychicky vyhocené momenty příběhu. Román se v USA objevil v době zvýšeného zájmu o druhou světovou válku. Někteří kritici řešili otázku, zda může autor napsat tak sugestivní román o utrpení v koncentračních táborech, když ho sám nezažil.